

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

عنوان:

تدوین معیارها و ضوابط تعیین گونه‌های
مناسب برای پرورش ماهی در قفس

مجری:

سیدرضا سیدمرتضایی

شماره ثبت

۵۷۲۹۷

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

عنوان طرح/ پروژه: تدوین معیارها و ضوابط تعیین گونه‌های مناسب برای پرورش ماهی در قفس

کد مصوب: ۹۶۱۰۷۳-۹۶۷-۱۲-۱۲-۲۴

نام و نام خانوادگی نگارنده/ نگارندگان: سید رضا سید مرتضایی

نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه ها و طرحهای ملی و مشترک دارد) :-

نام و نام خانوادگی همکار(ان): منصور شریفیان، سیمین دهقان مدیسه، سید محمد وحید فارابی، الهام جرفی،

محمود رامین، فریدون عوفی، تورج ولی نسب پوری، حسینعلی عبدالحی، علی حاجی زاده کپته، کامیار غرا

نام و نام خانوادگی مشاور(ان): محمد پور کاظمی، عباس متین فر

نام و نام خانوادگی ناظر(ان): -

محل اجرا: استان تهران

تاریخ شروع: ۱۳۹۶/۱۱/۱

مدت اجرا: ۱ سال ۱۱ ماه

ناشر: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

تاریخ انتشار: سال ۱۳۹۹

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی ها و نمودارها با ذکر مأخذ
بلامانع است.

«سوابق طرح یا پروژه و مجری مسئول / مجری»

طرح/پروژه: تدوین معیارها و ضوابط تعیین گونه های مناسب برای
پرورش ماهی در قفس

کد مصوب: ۹۶۱۰۷۳-۰۴۷-۱۲-۱۲-۲۴

شماره ثبت (فروست): ۵۷۲۹۷ تاریخ: ۱۳۹۹/۲/۱

با مسئولیت اجرایی جناب آقای سیدرضا سیدمرتضایی دارای
مدرک تحصیلی دکتری تخصصی در رشته بیماری های آبزیان
می باشد.

پروژه توسط داوران منتخب بخش بهداشت و بیماری های آبزیان
در تاریخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۰ مورد ارزیابی و با رتبه عالی تأیید گردید.

در زمان اجرای پروژه، مجری در:

ستاد ■ پژوهشکده □ مرکز □ ایستگاه □

با سمت معاون محترم پژوهش و فناوری در موسسه تحقیقات علوم
شیلاتی کشور مشغول بوده است.

عنوان	«فهرست مندرجات»	صفحه
چکیده	۱
۱- مقدمه	۲
۱-۱- تاریخچه پرورش ماهی در قفس در جهان و ایران	۴
۱-۲- معرفی ماهیان دریایی مستعد پرورش در قفس در جهان	۱۰
۱-۳- تعریف مسئله و اهمیت تحقیق	۱۵
۲- مواد و روشها	۱۶
۳- نتایج	۱۸
۴- بحث و نتیجه گیری	۳۱
۴-۱- انتخاب و معرفی گونه های اقتصادی در دریای خزر	۳۱
۴-۱-۱- ماهی آزاد دریای خزر (<i>Salmo trutta caspius</i> Kessler (1877)	۳۳
۴-۱-۲- فیل ماهی (بلوگا) (<i>Huso huso</i> (Linnaeus, 1758)	۳۵
۴-۱-۳- ماهی کپور دریایی (<i>Cyprinus carpio</i> Linnaeus, 1758)	۳۷
۴-۱-۴- ماهی قزلآلای رنگینکمان (<i>Oncorhynchus mykiss</i> Walbaum, 1792)	۳۸
۴-۱-۵- ماهی سیم (<i>Abramis brama</i>)	۳۹
۴-۱-۶- ماهی سفید (<i>Rutilus kutum</i>):	۴۰
۴-۱-۷- ماهی سوف معمولی (<i>Sander lucioperca</i>):	۴۱
۴-۲- انتخاب و معرفی گونه های اقتصادی در خلیج فارس و دریای عمان	۴۳
منابع	۵۷
چکیده انگلیسی	۶۱

چکیده

افزایش جمعیت جهان و محدودیت آب شیرین باعث تغییر رویکرد به سمت آبی‌پروری ساحلی و فعالیت‌های پرورش ماهی در قفس را باعث گردیده است. پرورش ماهی در قفس زمانی موفق خواهد بود که برای تمامی مراحل آن از انتخاب سایت تا انتخاب گونه بر اساس معیارهای صحیح انجام گیرد. لذا اولین شرط موفقیت، انتخاب گونه مناسب است این پروژه با هدف تعیین معیارهای انتخاب گونه مناسب در خلیج فارس و دریای خزر انجام شده است. روش تحقیق بر مبنای مطالعات گذشته نگر و بر پایه مطالعات اسنادی و تجارب سایر کشورهای پیشرو در زمینه تولید فعالیت پرورش ماهی در قفس می باشد. همچنین معیارهای انتخاب گونه برای پرورش ماهی در قفس بر اساس شرایط محیطی، اکولوژیک، اقتصادی و اجتماعی حاکم بر کشور و ملاحظات زیست محیطی انتخاب خواهند شد.

در نهایت این معیارها، بر اساس فاکتورهای زیست‌شناختی گونه شامل: ویژگی‌های رفتاری، فیزیولوژیک، هزینه‌های تولید، بومی بودن، معیارهای بازار پسندی (عرضه و تقاضا)، قیمت تمام شده، قابلیت فرآوری، تجارت جهانی و معیارهای محیطی شامل درجه حرارت و شرایط فیزیکی و شیمیایی آب انتخاب گردید. لذا ماهیان سی‌س آسیایی، صیبتی، سوکلا، هامور، پرستوماهی و شانک برای جنوب و ماهیان قزل‌آلای رنگین‌کمان، آزاد دریای خزر، فیل ماهی، سوف معمولی و کپور دریایی برای دریای خزر مستعد پرورش در قفس انتخاب گردیدند.

کلمات کلیدی: آبی‌پروری - انتخاب گونه - قفس - ضوابط و معیارها